

Tekst: Carolijn Janssens

SZH-dag en het ras van het jaar op het cultureel erfgoed Wolfslaar

Op 24 september 2016 werd de jaarlijkse SZH-dag gehouden in het Brabantse land, en wel op het Milieu Educatief Centrum de Wolfslaar. Dat heeft als eerste in Nederland het predicaat educatief centrum ontvangen van de SZH. De dag werd gecombineerd met de presentatie van het ras van het jaar: de Bonte geit. Diverse geitenhouders waren met hun dieren naar Breda gekomen.

De bezoekers op de SZH-dag op 24 september in Breda werden welkom geheten door Erik Franken, beheerder van de Wolfslaar. Hij vertelde dat er in 1999 voor werd gekozen om de stadsboerderij bij het historisch landgoed Wolfslaar uit te breiden met streekige dierenrassen als het Chaam-

se hoen, de Kraaikop en de Lakenvelder. Inmiddels lopen er veel meer typisch oud-Hollandse rassen op de boerderij.

Ontwikkeling

SZH-voorzitter Geert Boink nam het woord van Erik over en belichtte de huidi-

ge stand van zaken. Ondanks een positief auditrapport wordt er vanuit Den Haag geen extra geld vrijgemaakt. Dat betekent dat de SZH van een kleiner budget moet rondkomen. Er zal op een andere manier gewerkt moeten worden. Nonja Remijn wordt voortaan de vaste bureaucoördi-

Het landhuis Wolfslaar wordt nu als restaurant gebruikt

Foto: Carolijn Janssens

Erik licht toe welke bomen er van oudsher staan op Wolfslaar

nator en er zal afscheid genomen moeten worden van de fokkerijspecialisten. Myrthe Maurice zal vanaf januari 2017 niet meer als vaste fokkerijmedewerker werkzaam zijn en Kor Oldenbroek, die fokkerijprojecten deed voor de SZH, is inmiddels met pensioen gegaan. Op de dag van de biodiversiteit is hij in het zonnetje gezet met twee andere gepensioneerde collega's van het CGN.

Dit jaar heeft de SZH twee grote fokkerijprojecten afgerond: de analyses van Nederlandse hondenrassen in het kader van het Fairfok-project en de analyse van het Veluws heideschaap. De SZH is zich nu meer gaan concentreren op het bezoeken van rasorganisaties en inventariseren van hun vragen/knelpunten.

Samen sterk

Zo werd de situatie van het Gilde van de Traditionele Schaapherders besproken. Uit het Alterra-rapport is gebleken dat herders jaarlijks 30 procent aan financiële middelen tekortkomen. Een goed initiatief om hen tegemoet te komen is het Heide-

boerderijconcept, waar natuurbeheer en landbouw (veeteelt) volledig met elkaar in evenwicht zijn, inclusief de potstal.

Ook bracht Geert de ontwikkelingen van SAVE onder de aandacht. Tijdens de jaarlijkse meeting, dit keer in Slovenië, werd het internationaal netwerk operationeel (zie pagina 14-15). Zo werd met Denemarken, Duitsland en België afgesproken samen naar oplossingen te zoeken voor de knelpunten bij het realiseren van het paraplubestand en in de regelgeving van de EU.

SZH in beeld

Nonja gaf een overzicht van wat de SZH aan voorlichting en promotie doet. Onlangs werden het rundveemuseum van Aat Grootes en de Blakervelderhoeve erkend als educatief centrum. En drie bedrijven werden als fokcentrum erkend: Arie den Blanken voor Lakenvelder, het Oude Hoenderhof voor Kraaikoppen en familie Mols voor de Bonte geit. Ook heeft boerderij de Brömmels de erkenning van ZeldzaamLEKKER-centrum gekregen.

Een andere leuke ontwikkeling is dat de

Afscheid

Door de zeer gewaardeerde inzet van Kor Oldenbroek en later ook van Myrthe Maurice hebben fokkerijwerkzaamheden zoals populatieanalyses van rassen de afgelopen jaren een steeds grotere plaats gekregen in het werk van de SZH. De afbouw van de subsidie heeft tot gevolg dat de SZH zich moet concentreren op haar kerntaak: als koepelorganisatie projecten met zeldzame rassen coördineren. Er is vanaf volgend jaar geen plaats meer voor een vast dienstverband van specialisten. Dat was twee jaar geleden al het geval met de ZeldzaamLEKKER-specialist en nu dan ook wat de fokkerijmedewerkers betreft. Expertise op welk gebied dan ook zal voortaan ingehuurd moeten worden op projectbasis of gezocht moeten worden bij andere organisaties, zoals bij het CGN voor fokkerij.

Geert Boink

makers van de films 'De nieuwe wildernis' en 'Holland natuur in de Delta' binnenkort de film 'De wilde boerderij' willen opnemen met zeldzame rassen in de hoofdrol. Gefilmd wordt in een oude boerderij in Maasduinen. Hierbij is om samenwerking met de SZH gevraagd.

Daarnaast zet de SZH zich in voor kleinere projecten, zoals deelname aan Animal Event en de Beleef het Landlevendagen in Arnhem en een excursie met studenten van de faculteit Diergeneeskunde.

Kunstmatige voortplanting

Nog voor de lunch gaf landbouwdierenarts en voormalig docent verloskunde en

gynaecologie aan de faculteit Diergeneeskunde Maarten Pieterse uit Westbroek een presentatie over voortplanting bij zeldzame landbouwhuiscierrassen. Het werd een boeiend, maar zeer technisch betoog over de mogelijkheden van kunstmatige bevruchting. Voordeel van deze methode is dat dierziektes tegengegaan kunnen worden en er is een grotere diversiteit in keuze van mannelijke dieren.

Maarten legde de basis voor de fokkerij-techniek ovum pick-up, het verzamelen van onrijpe eicellen uit de eierstokken. Deze worden later in een reageerbuis bevrucht. Dit is vooral een uitkomst voor bedreigde diersoorten. Zo zijn de eicellen bij uitbraak van ziektes veiliggesteld.

Geitenparade

Na de lunch werden de Bonte geiten gepresenteerd. De geitenkeuring werd gewonnen door de bruinbonte geit van Martijn van Leeuwen uit Boven-Leeuwen, gevolgd door de zwartbonte geit van Ad Taks.

Jan Poppelaars is de trotse bezitters van de 10.000 liter-melkgeit Jessica. Geflankeerd door zijn kleinkinderen (toekomstige generatie geitenhouders?) nam hij de onderscheiding in ontvangst.

Het terras van boerderij Wolfslaar

Carolijn Janssens

Carolijn Janssens

In afwachting van de keuring zochten de Bonte geiten een plekje in de schaduw

Landgoed Wolfslaar

's Middags was het tijd voor een rondleiding over het landgoed. Onder de bezielende leiding van Erik ontdekten we meer over de geschiedenis van Wolfslaar. Al in 1525 vinden we in de archieven een vermelding van boerenhoeve Wolfslaar, compleet met weilanden, akkers, een moestuin en een grote boomgaard. In 1862 gaf barones Charlotte Storm Cuypers (1802-1888), toenmalig echtgenote van de burgemeester van Breda, opdracht tot het bouwen van een statig stijlvol landhuis met koetshuis en opstallen, zoals we dat nu nog kennen. Ook wist hij veel te vertellen over de oude bomen en planten van het landgoed.

Zeldzaam lekker diner

Ter afsluiting van de dag was het jaarlijks ZeldzaamLEKKER-diner door Inge's Eettafel georganiseerd. Vooraf een torentje van balkenbrij met champignons, gebakken

appel, hazelnoten en hangop. Het hoofdgerecht bestond uit een geitenbout in het hooi met appelen, salieboter, granenrisotto, stoofpeertjes en gemengde seizoenssalade. Ter afsluiting werd het kaasplankje gepresenteerd met diverse kazen, appelbrood en groene tomatenjam.

Al met al een zeer geslaagde dag in een fraaie cultuurhistorische omgeving met weer prachtig weer. •

Kok Inge van der Hall onthult de in hooi gegaarde Bonte geit voor het diner

Nonja Remijn